

WK 8°

99

SLUB

Wir führen Wissen.

<http://digital.slub-dresden.de/id476432618/1>

Serbski Sorbisches
institut Institut

276
V. 28.
Brawe flubjenja wěryaznych Sserbow *W*
w zusbje.

Prědowanje

w kšichžnej zyrkwi w Draždžanach

15. junija 1884

džeržane

a Draždžanskim Sserbam

poßwjecžene

wot

Jurja Jakuba, 1 tom: WK 8° 99
fararja w Njeßwacžidle.

W Budyschinje.

Čiŕischež Šsmolerjež knihicžischežernje.

1884.

[W. K
99 B]

Wšchi spomnjenja.

Serbske Bože služby w Dražďanach, kotrychž sa službny wódčer je w tu khwilu knješ farar ryczer Smisch w Hodźiju, buch u sałožene wot knjesa fararja Jakuba pschi Michalskej zyrkwi w Budyschinje.

Prěni serbski kemsch bu wotdžeržany druhu njedźelu adventa 1849.

Tajke serbske Bože služby s wudžělenjom Božeho wotkasanja a s přědowanjom maju šo wschitke w kšiznej zyrkwi w Dražďanach a to štyri króć sa lěto, mjenujzy:

njedźelu Łätare,
třeczu njedźelu měřaza junija,
třeczu njedźelu septembra a
druhe njedźelu adventa.

Tute serbske Bože služby šo kóždy króć dopołodnja w jědnacich sapoczinaju. Bóh daj, šo njebychu ženje psches liwkošč a njerodženje pschestaše. Džeržće, štož macže!

Snada našeho Anjesa Jesom Khrysta a luboscź
Boha Wótza a dostatk swjateho Ducha budź s wami
wschitkimi. Hamjeń.

Saschke nam su sbóžne lěta
Wješekeho džěcźatstwa;
Won do njeměrneho swěta
Nusa naš je sanješka.
Nětk je nam we wobcěžnosćach
Wješele šo khowało!
My we wschelskich hubjenosćach
Mamy wuprózowacź šo.

Lubowani w tym Anjesu, tajki hłóš wukhadźa wot waš.
Zyle hinascha wošada to je, kotraž šo tudy shromadźuje, dyžli
hewaš žana. Wy scže wschitzy tajzy, kiž hižom wobcěžnosć
a horzotu cžežkeho džěka shonichu; tajzy, kotrymž bu žiwjenje
próza a kschiwda psches krótsche abo dlěžsche lěta; a k temu scže
wschitzy w zusbje. Na službu scže cžahnyli; do džěka scže šo
pschistajeli; někajke semske powołanje scže dostali; šami swój
dom scže šebi šnano sažoeli, ale žadyn bjes wami njeje, kiž
njobudžische dyrbjat přjedy božemje prajicź lubemu šerbskemu
statokěj. Kaž wjele waš tu je, kóždy je šwoju wutrobu džěliš,
jako postaže, so by šem cžahnył, a je lěpschi džěl šwojeje
wutroby sawostajiš tam šwojemu narodnemu domej; tam tej
lubej zyrkwi, w kotrejž je šo něhdy temu Anjesej šlubik. —
W zusbje scže tu wschitzy!

A s tym šo po sdacźu sa Boži lud wscho wješele shubjuje.
„Kaš móhli Anjesowy kherlusch spěwacź w zushym kraju?“ —

Niz tak! Niz tak! Drasta zusbj, w kotrejž khodźicze, khlěb zusbj, kotryž jěscze, dyrbi waš kedźblywych cžinicž na to, so scze hoščo a zusbnižy na semi, jako wašchi wótzajo wschitzj. Njech dha šo wam styschcže! Lěpje to, hačž so byschcže „na zusy sakad twarili“, kaž japoschtoł Pawoł praji. Styskanie po semskej domisnje je snamjo a wubudžeť sa Boži lud, so s Redarskich hětow tuteje cžělnoscže šo ma k temu cžabej, hdžež šo tym, kiž domoj šmědža, wrota wotewrja skoteho Jerusalema. „Sbóžni šu cži, kotrymž šo na šwěcže styschcže, pschetož woni budža domoj pschińcž.“ Boži lud, lud wěrjazych, je šo wschudže a stajnje na semi jako w zusbje wjedžať, ale je pschi tym tak troschtny byť, kaž wy bycž móžecže, hdyž njesapomnicže profetowe napominanje: „Spominajcže na teho Knjesa w zushym kraju, a erusalem njech je we wašchej wutrobje.“ (Jer. 51, 50.)

Alle to jene wopomń, luba wošada, hdyž šy Boži lud w zusbje, dha šo tež sadžerž, kaž šo Božemu ludu pschisteji khodźicž bjes zusbnikami! Hdyž woni rycže Kanaana njeroshymja, dha trjebajcže ju bjes šobu cžim naležnišcho! Hdyž woni pschiboham šwěta škluža, dha wostańcže wy cžim šwěrnishi Bohu naschich wótzow! Kaž šwěrne israelske džěcži sa ruku šo džeržo, jako kručže shromadžene stadło, psches Jordan khwatachu, prjedy hačž jeho žořmy šo wrócžachu, tak stowaršchmy šo kručže! njesaběžmy šo! njeshubmy šo! Šmanuel s nami! — „S zusbj domoj“, — to je nasch pucž; a „šwjate stowaršchenje w Khryštušu“, — to je ta móž, dołonjecž tutón pucž. Tuto pošleńsche pať wucži naš tekst, na džensnišchu njedželu nam daty:

Hebr. 10, 23—25.

Džeržmy to pošnacže teje nadžije, a njemotajmy šo, pschetož šwěrnny je tón, kiž je šlubiť. A kedžbujmy jedyn na druhého tak, so bychmy šo wabili k luboscži a k dobrym skutkam; a njewopuschcžili šami šwoje

šhromadženje, jako někotři wašnje maju, ale napo-
minajmy so bjes sobu, a to čím bóle, hač wy wi-
dźicze, so so tón džen pschibližuje. Hamjen.

Scže šlyšeli tych wěrjazych prjódksacža? W tajkim
swjastu chzeczje stacz a tajke žiwjenje wopokasacz! A kaž něhdy
na Bože wotkasanje so pschibahachu, so by tón šlub płacził a
wěsty był sa cžaš a wěčnosć, tač rěka jow: „To wotkasanje,
kotrež ja s nimi čžinicž budu, je to: ja chzu šwój šakoń do
jich wutrowow dacž“, woni pač chzedža twjerdže džeržecz pó-
snacže nadžije a jedyn na druheho šedžbowacz a so bjes sobu
napominacz.

A wy, lubi Šserbjo w zusbje, dženša je džen teho šluba
ša waš! „Duscha s duschu šjednocženi mēr w Bosy pytačže.“
Šawdajče šebi w duchu ruzy na dalsche šhromadne drohowanje,
ale pošbėhujče je tež k temu, kiž jenicžy móže s zusbj domoj
pomhacz, a kotremuž macže šaplacžicž šwoje šlubjenja, tač so
s jenej myšlu, w jenym duchu, s jenym hlošom, kaž s jeneho rta
by šlincžalo:

Ša so pschibaham a chzu to džeržecz, so ja te šudy
twojeje prawdosće šakšowacz chzu, mjenužy: te prawe
šlubjenja wěrjazych Šserbow w zusbje,

a te rěkaju:

1. Džeržmy to pošnacže teje nadžije!
2. Šedžbujmy jedyn na druheho!
3. Napominajmy so bjes sobu!

Ty pač, šlónzo wěčnosće, šhadžej nad nami, so bychmy w twojim
šwětle šhodžili! Ty pschekrašnjena hłowa twojich šlabych šlawow, poš-
šynjuj naš! Ššmil so nad nami, o Šesu! Hamjen.

I.

Nastup so mnu hišcže juntrócž w duchu twoje šenište
podróžništwo. Ty mēnjeshche: wone njemóže cžežke byčž! lubošny

je pucź, wješeke je towarstwo, wulka je moja móz, a ja trjebant jenož ruku wupšestrěcź, dha směju płodow dośc wot shtoma žiwjenja; haj, ja chzu wjetsche dofonjecź, rjenische shtowacź hacž žadyn druhi! Tak ty mēnjesche. Kať wjele teho je šo dopjelnišo? Lubowani, mjenje a wjazy, hacž běchmy docžakali. Mjenje tam, hdžež běchmy šwoju nadžiju kładli na naš, — pšchetož tu pšchińdže khoroscź, abo njeprawda, abo šlaboscź, abo njesbože a wšchelake šadžewki, niz pať to docžakane. Wjazy pať a wysche wšcheho docžakanja šo nam dosta tam, hdžež běchmy šo složili na tu jenicžku nadžiju, kotraž k hanibje njebudže, a kotruž stajachmy na Boha. Ach, kať mały rumicžk jej wotstupichmy w našim žiwjenju tehdy, jako hišcže w hordosczi stejachmy. Hdž pať jena cžłowška sepjera po drugej šo rošłama, hdž naškej ruzy wot cžernjow, do kotrychž dyrbjachmy pšchimacź, šo šranitej a našcha wutroba wot jědojtych kšokow škeho; hdž nam wšchědny khlěb wuńdže w pušcžinje a žórko wošchewjenja šaprahnje, hdž drašta našcheje šamoprawdosče po kručach wotpanje, — potom je nam wbohim prošerjam, nam khudym hrěšnikam jenicžy to troschtne: šo Boha, Boha Knjesa mamy. Šo tym wufnjemy, šhto rěka: „šo nadžijecź“, mjenujzy na to šo spušcžecź: „šo Ješuš Khrystuš mje šhubjeneho a šatamaneho cžłowjeka je wumóhł, šo bych ja šam jeho byl“. Khrystuš je našcha nadžija! Ša kšodžu a džekam a cžerpju, njewjedžich přjedy prawje, cžeji běch, a nětk wēm, šo šym teho Knjesa, kiž mje pyta w mojej kšudej komorzy, na mojim šamotnym khoroložu, w mojich šnutskownych bėdženjach. Šlaj, „ty wošmješch mje na pošledk š cžešcžu horje“, na tebj, Knježe, šo spušcžam. Ša wumru, ale šmjercź je žahadło šhubiła a hela dobycže: „Ješuš, moja nadžija, a mój šbóžnik tón je živy“, a ja budu tež živy.

Še dha cžežko, džeržecź pošnacže tajkeje nadžije? Ša bych wjele bóle mēniť, šo kóžde motanje w tym by rěkało: šebi nje-

wěšty cžinicž wotthynjeny tónž, mjenujzy dusche sbóžnosć! Ně, džeržmy to pónacže teje nadžije a njemotajmy šo, pschetož Bóh je šwěrnny, kiž je šlubik. Wón dawa cži tež pschichodnje druhdy khodžicž w cžemnosći wschelakeho domachpytanja, ale hlaj, kaž ta wječžorna hwěšda hižom pschichodne ranje pschipowjeda, dokelž je š dobowm tež ranišcha hwěšda, tať tón Knjes Jesuš Khrystuš šo cži šwěcži, kaž do twojeho hubjenstwa nuts, tať do tamneje wěcžneje krašnosće won, šo njemóžesch hinať, hacž pschezo ša nim hladacž a š njemu šo pónacž se šwěrnny šlědženjom ša jeho stopami.

Wopomńcže tež wy to, lubi Šserbjo w zusbje! Mny šo motamy, hdyž tuto šjawne pónacže š naschej nadžiji pushecžimy. Šhto běchu wučžomnizy bjes Jesuša? Rospróšchene štađlo! Šhto běchu š nim? Šhromadžišna šwjatyh, kotrejž bě Bóh šwoju semju ša herbstwo dať! Šhto byšcže wy, lubi Šserbjo tudy w zusbje, bjes pónacža tuteje wascheje nadžije byli, kajkuž wy tu wopokasujecže we waschich šjawnych šerbskich Božich šlužbach? Próch na zusej semi, kiž wětr rošdunje na hašach a torhošcžach, na wšach a w měštach! Dokelž šcže žyle rošpróšcheni, tať šo waš nihto njesnaje. Ale šhto šcže wy š tutym pónacžom? Žedyn Boži lud, kiž ša šwětkom sbóžneje nadžije khodži, kaž ša wohe njowym štołpom, tať šo to zusbnižy se špodobanjom wohladaju. Duž khwalcže Boha š křutym pónacžom š Jesušej:

Jesuš, Jesuš je to mjeno,
 Kiž mam w šwojej wutrobje,
 Jesuš je tón šbóžnik jeno,
 Kiž tu duschu wošchewi.
 Na Jesuša pohladam,
 Šdyž ja trošhta potrjebam.

Šo by šo to štaťo, šedžbujcže jedyn na druheho.

II.

Dwojake kedźbowanje na šobucźlowjekow je dźě móžne. Njeduschny cźlowjek kedźbuje na bližšeho, so by tšchěsku namakał w bratrowym woku, a macź kedźbuje na šwoje dźěcžo, so by je psched škodu šakitała a jemu wschitko poķašała, šchtož je prawe a nusne. Wny šo njetrjebamy praschecź, kotre to prawe kedźbowanje je; našch tekst nam hižom wotmolwi: Kedźbujmy jedyn na druheho tak, so bychmy šo wabili ł lubosczi a ł dobrym skutkam. Šchesczianska luboscź tak wjele samóže, hdyž jedyn teho druheho šahori a šobu cžehnje.

Lubowani, runje je 150 lět, so bratrowska gmejna w Šernhucze 11 mišionarow do wječorneje Šndije wupóšła, do nještroweje krajiny, hdžež pať bě bjes póhanami žadanje po Božim šlowje. Šene lěto šo minje. Šrěnja powjesč wo wupóšłanych domoj pschińdže, a kajka? Wot tutych jědnacžoch běchu džešacžo hižom šemrjeli, jedyn po druhim; kóždy ł tej wěstoscžu: nětk budžesch ty wotwołany, ale kóždy pošylnjeny wot modlitwow šbytknych bratrow, kóždy šwěrnny hacž do šmjercze. Abo, hdyž šo wam to šesda psches měru jara cžežke bycz, šchto prajicze wo tamnym hólzu w měsčze Londonje, kiž chzysche tež rad w Božim kralestwje šlužicž, a njemějesche nicžo. Tón wsa šwoju bibliju a pytašche šhudnych a šhornych w šušodstwje a šyže šo ł nim a cžitasche jim ł Božeho šłowa. Njedopjelni tón šamy to šlubjenje, so chzemy jedyn druheho wabicž ł lubosczi? Hdžež šo tajke abo podobne štanje w šwonkownym abo šnutškownym mišionstwje, w šjawnym abo w potajnym cźlowškim žiwjenju, tam šu šchesczijenjo rólnizy a džěłacžerjo, kiž zusu šemju pscheměnjaja a pschestworjuja do noweho štatoka. A wot nich ma wuknycž niz mała licžba cźlowjekow.

Hdyž šu ške cžasny pschisčle, mór abo drohota abo hinašcha krajna nuša, dha je šo podało, so šu někotsi šwoje durje šamknjeli a nejšu šo po šwojich šobucźlowjekach horjebnali, ale šu rjekli:

Ja pomozy njetrjebam; ja pak tež žaneje njewopokasam. Tajzy su tež tamni kšesćizijeno, kiž swojej woczy saczinja a nochzedža hubjenstwa swojich sobubratrow widzić a žaneje ruki njeskoža, temu wotpomhacž, dokelž sami sa šebje maju wscheho došč. Šhto mamy wo tajkich dđeržecž? Runje tak wjele kaž tón Knješ Jesuš Khrystuš, kiž powjeda wo jonym, kotryž je rjane žně měł, tak so dyrbjesche swoje bróžnje powjetschicž, a tón džesche k swojej duschi: jěš ty, pij ty, budž ty nětko dobreje myšle; ale tón Knješ Jesuš pschistaji: Ty blasnje, w tej nozy budže twoja duscha wot tebje žadana, a cžeje budže, šhtož ty by pschihotował?

So pak bychmy tajkemu šurowemu šudu Božemu wuschli a swoje njebieske powokanje w zusbje we woczomaj wobkhowali, w mjenje Jesom Khrysta, dha nješměmy pschestacž, jedyn na druhého kędžbowacž, so bychmy šebi pomhali w lubosczi k dobrym skutkam.

A njedyrbjeli pschede wschěm wy to bješ šobu cžinicž, lubi šerbszy bratsja a šotry? Šerbski splah domach ma to dobre mjeno, so šmilnosć lubuje a kšudym dobrotu wopokasuje. Žadyn rócžny cžaš pola Šerbow domach, hdžež njemóhł tež najkšudšchi šo wješelicž, žadyn šwjedžen Božeho kralestwa, kiž njeby wotewrjene ruzy, žadyn pošelniš s Božim šłowom, kiž njeby wotewrjene durje namakał. Lubowani, dyrbjajo to hinaš bycž tu w zusbje? Šmě přomjo luboscže wuhašnyčž bješ wami, dokelž je daloko wot narodneho wóhnišcža? Šmědža wopory sa Bože kralestwo šnadnišche bycž bješ wami, dokelž nowa horda šwětna pycha, abo šwětna, lóšchtne žiwjenje pschewjele šebi žada? Wšchaš scže přjedy sami prajili, so nochzeczže šo dđeržecž po runym waschnju šwěta. Wy lubi Draždžanszy Šerbjo dyrbjeli swoje wošebite městno mēcž — hdyž tež niž w pišmach cžłowjekow — dha tola w knihach žiwjenja! Wy šynojo našeho luda dyrbicže šo w zusbje wušnamjenicž pschede wschitkimi druhimi psches móž a šwěrnoscž. Kędžbujcže jedyn na druhého, so by šo to stało. Wy džowki našeho

luda w zusbje dyrbicze so wusnamjenicž pschede wschittkimi psches pilnosć a pózcziwość. Napominajće so bjes sobu, so by so to stało! Ty zyké wotdžělenje nascheho lubeho serbskeho luda w zusbje, psches tebjé dyrbi so wosnamjenicž knježenje a pschebywanje Khrystuŝoweho kralestwa na semi, tať wěrní a pobožní dyrbicze byč we waschich domach a na waschich ŝkuzbach, tať so byschće wschudžom jaťo cži namaťani byli, kiž s prawdosću ŝwojeho sbožnika so pyscha. A temu pomhaj, shtož pomhacž móže. D, so byschće wy, kiž scže wot bohabojasnych serbskich starschich narodženi, a psches wěru s Jesuŝom stowaršcheni k wěcznemu žiwjenju, spěwali a po tym cžinili:

Šy ty lubosć porucžika,
 So so mamy lubowacž,
 Daj, so morwa duŝcha žiwa
 We lubosći móhla stacž!
 So tež lubosć wot so damy,
 A so kóždy wě, shtó ŝmy,
 So my jedyn narod mamy
 A sa jenoh' stejimy!

III.

Duž napominajmy so tať bjes sobu! Tutemu pošlenjemu ŝlubjenju póŝla nasch tekst do přědka te ŝłowa: A njewopuschcžili ŝami ŝwoje shromadženje, jaťo někotsi waschnje maju. Tute ŝłowa ŝu jenož počnje srosymicž s tamneho přěnjeho cžasťa kšchescžijanstwa. Shtož by shromadžišny tych přěnich wěrjazych (kiž dyrbjachu so husto do scž ŝmjertneho stracha dla w nozy a w jamach semje wotdžeržecž), shtož by te wopytať, tón by s tym sjewiť: Ja ŝym kšchescžijan. Shtož by tute shromadženja wjazy njewopytať, tón by s tym sjewiť: Ja njeŝym wjazy kšchescžijan, ja ŝym wotpanyť. Ach, tať je so tola to žalosťne molenje do kšchescžijanstwa leŝnje saŝunycž móhlo: jaťo by tajki cžłowjeť hišcže kšchescžijan reťacž a byč móhť, sa

kotrehož žane Bože služby wjazy na šwěcže njejšu? „Nje-
 molcže so, Bóh so njeda sa šměch měčž!“ Wón je wótzam
 wołtarje twaricž kasał a psches šwojeho lubeho šyna Božej sakra-
 mentaj wustajicž dał, a psches nadunjenje šwjatkowneho ducha
 přěnju wošadu w šwojim domje nahromadžił, — wón njetreba
 nascheje služby, ale wón chze ju měčž. Nasche dla chze ju
 měčž, so móhli tudy hižom w pschitwarčach najšwjecžišcheho bycž.
 Kaž teho dla ta macž tych šydom šynow (2. Makk. 7) jich prosche-
 šche, so bychu radšcho šwoje cžěto cžwilam podali, hacž Boha
 wopuschcžili; — kaž přěni šchescžijenjo so nawabichu, so bychu
 radšcho hromadže do wóhnja šchli, hacž so wot služby Šesom
 Šhrysta džělili; — kaž waschi nanojo a wasche macžerje waš
 šu napominali, so byschcže škerje wulki dobytk puschcžili, hacž
 so byschcže Bože služby škondžili — — tak „napominajcže
 so bješ šobu, so njebyšcže wopuschcžili wasche šhro-
 madženja, jako někotši waschnje maju“. Bóh šwarnuj, so
 by so to wot waš stało, lubi Ššerbjo w zušbje. Lubo-
 wani, psched krótkim cžitach, kať w Delnych Ššerbškich
 Lužizach kemschenje spaduje, a kať je so štačž móhlo, so je
 so tam sa 100 lět — 50 ššerbškich wošadow pscheněmcžiko; —
 kať pať so nětko tež tam jich kemschenja šnadnje wopytuja, dokeľž
 tehdy lud nicžo njerosymješche, jako nješwěrní šastojnizy jemu
 Bože šłowo w rycži zušby pschpowjedacž pocžachu. Šenož jene
 chzemy so praschecž: Hacž tež by tamny lud šebi tež šwój wschědny
 šhlěb tať precž wsacž dał, kaž šhlěb žiwjenja, abo hacž njeby kaž
 law postanyť pschecžiwu tym, kiž jón na štronu pschinješechu?

Temu njech je kaž chze, my pať dyrbimy šwěru šedžbu
 měčž teho, so tola njebychmy š lěnjoscžu šanjerodžili to, šchtož
 so nam tať luboscžiwje poskicžuje. Šdyž po šłowach předarja:
 „Póšcžel twój šhlěb psches wodu“ (Přěd. 11, 1) ššerbške přědo-
 wanje hižom psches šchěroke morjo je cžahnyło, dha tež
 psched nimale 40 lětami psches rěku Bóbjó w naschich lubych
 ššerbškich Draždžanskich kemschach. Kať šbožowni šcže wy,

lubowani, so je macze! Ně, to njeje móžno, so bychu někotři wot waš tute šhromadženja wopušcžili, kiž wam waschu duchownu domisnu do zusbje nješeja.

Alle tu je wjazy mēnjene, mjenujzhy zhyt swjast wěrzazhych duschow s Chrystušom a bješ šobu. A tón dyrbi w runej cžescži džeržany bycž. Lubi šerbszhy bratsja a šotry, žane ranje wascheho nětcžišcheho žiwjenja w zusbje bješ tamneho: „Ša šo cži džakuju, luby njebješki Wótcže“; žadyn wjecžor bješ tamneho: „O Jesu, moja pata“; žadyn wobjed bješ pacžerjow, žana njedžela bješ nutrnoscže! A hdy by ty woprardže nikoho njeměł, kiž by tač s tobu Bohu šlužik, dha šyni šo njedželu popoždny do šwojeje komorki a wsni šebi šwoju šerbsku bibliju a cžitaj nutrnje w nej, — dha budžesch bóršy w duchu stowařscheny s twojimi lubymi domach a s Božimi jandželemi w njebješach — ach, njewustup ženje s tuteho šwětkeho, šwjateho šhromadženja! „A to cžim bóle hacž widžišch, so šo tón džen pšhibližuje.“

Ty njetrjebasch tu pytač, hacž pošleni šudny džen hižom šwoje šnamjenja do předka scžele: twój džen pšhińdže, a wón móže tu rucžišcho bycž, hacž ty to šebi myšlesche. Něch šo tač stanje! Tón wschač, kiž je šo na semi zyle domjazhy cžinič, boji šo teho dnja, hdžež budže s jeje towařstwa wustorcženy, a njewě, hdže pónđže. Tón pač, kotremuž semja je zusbja wostała jeho žiwe dny, tón šo wješeli na tón wješeky džen, na kotrymž šmě duscha šwojej šwjatej kšhidle pošbēhnycž a pšches hnadu teho knjesa Jesuša domoj khwatač. Duž se žedženjom šo prašchamy: „Še džen hišcže daločo?“ —

’Mož hišcže cžaša mačo,
Dha s zusbje pónđžemy!
Kač bóršy je šo stačo,
So domoj dóńdžemy! Šamjen.

